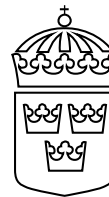

Regeringens proposition

2023/24:155

Extra ändringsbudget för 2024 – Ytterligare försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina

---

Prop.
2023/24:155

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 30 maj 2024

Ulf Kristersson

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2024. Förslagen är en följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina.

I propositionen lämnas förslag om ett bemyndigande för regeringen att skänka försvarsmateriel till Ukraina som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, och om ett ökat bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag för att kunna ersätta materielen. Propositionen innehåller även förslag som avser utbildningsinsatser och säkerhetsskyddsåtgärder i Ukraina samt bidrag till fonder och bilaterala och multilaterala donationsprojekt som upprättats i syfte att stödja landet. Propositionen innehåller också förslag om ett bemyndigande för regeringen att besluta om försäljning av jaktrobotar till Amerikas förenta stater.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	5
3	Ändringar i statens budget för 2024.....	5
3.1	Ändringar av statens utgifter	5
3.2	Konsekvenser för statens budget.....	9
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 maj 2024.....	10

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av artilleriammunition, utrustning för satellitkommunikation, pansarbandvagn 302 med ammunition samt stridslednings- och luftbevakningsflygplan ASC 890, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 9 681 185 000 kronor (avsnitt 3.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 besluta om försäljning av jaktrobotar av typen Rb 99 (AMRAAM) till Amerikas förenta stater som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om 854 509 000 kronor (avsnitt 3.1).
3. Riksdagen godkänner ändrad ram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och anvisar ändrade anslag enligt tabell 1.1.
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Riksdagen beslutar att förkorta motionstiden till elva dagar.

Tabell 1.1 Ändrad ram för utgiftsområde 6 och ändrade anslag 2024

Tusental kronor

Utg. omr.Anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring	
			av ram/ anslag	Ny ram/ny anslagnivå
6	Försvar och samhällets krisberedskap	128 679 689	2 349 148	131 028 837
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	61 176 599	894 000	62 070 599
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	2 641 019	400 000	3 041 019
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	49 821 000	1 046 148	50 867 148
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	379 158	9 000	388 158
	Summa anslagsförändring på ändringsbudget		2 349 148	

Tabell 1.2 Ändrade beställningsbemyndiganden 2024

Tusental kronor

Utg. omr. Anslag	Beslutat beställ- nings- bemyndi- gande	Förändring av beställ- nings- bemyndi- gande	Nytt beställ- nings- bemyndi- gande	Tidsperiod
6 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	35 700 000	1 285 019	36 985 019	2025–2031
6 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	181 867 492	9 489 546	191 357 038	2025–2034
Summa förändring av beställnings- bemyndigande på ändringsbudget		10 774 565		

Anm.: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2025 t.o.m. angivet slutår.

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Regeringen har lämnat två extra propositioner med förslag till ändringar i budgeten för 2024. Propositionerna har avsett försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina (prop. 2023/24:76, bet. 2023/24:FiU33, rskr. 2023/24:144 och 145) och åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB (prop. 2023/24:134, bet. 2023/24:FiU35, rskr. 2023/24:167). Regeringen har även lämnat propositionen Vårändringsbudget för 2024 (prop. 2023/24:99).

Sverige har lämnat ett omfattande stöd till Ukraina. Landet har efterfrågat ytterligare stöd. Sverige har ett utrikes- och säkerhetspolitiskt intresse av att skyndsamt bistå Ukraina med ytterligare ekonomiska och materiella resurser. Försvarsmakten bedöms under en begränsad tid kunna avvara viss försvarsmateriel. Sverige bör även fortsatt bistå Ukraina ekonomiskt genom de fonder och bilaterala och multilaterala donationsprojekt som länder inom EU och Nato har upprättat för att stödja Ukraina. Vidare bör Sverige delta i Amerikas förenta staters program för återköp av äldre versioner av jaktrobotar av typen Rb 99 (AMRAAM) i syfte att skänka de äldre jaktrobotarna till Ukraina.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl för att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2024.

Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som ovan anförts att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till elva dagar.

För att förstärka och öka långsiktigheten av det svenska stödet till Ukraina har regeringen och Sverigedemokraterna i maj 2024 kommit överens om att införa en ram för det militära stödet till landet för åren 2024–2026. Ramen uppgår till 75 miljarder kronor, fördelat på 25 miljarder kronor per år. Det stöd som föreslås i denna proposition är en del av den ramen.

3 Ändringar i statens budget för 2024

3.1 Ändringar av statens utgifter

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 61 176 599 000 kronor.

Vidare har regeringen ett bemyndigande att under innevarande år besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 700 000 000 kronor 2025–2031.

Regeringens förslag: Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med 894 000 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 36 985 019 000 kronor 2025–2031.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av försvarsmaktsorganisationen, planering, nationella operationer och insatser och operationer och insatser under Natos ledning inom Natos eget territorium, under ledning av bilaterala och multilaterala samarbeten samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget används även för att bibehålla materielen eller anläggningens tekniska förmåga eller prestanda.

Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2024 – Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina ökades anslaget med 527 000 000 kronor för utgifter för överföring av materiel till Ukraina och för utbildningsinsatser för att utveckla Ukrainas försvarsförmåga (prop. 2023/24:76, bet. 2023/24:FiU33, rskr. 2023/24:145). Regeringen har även i propositionen Vårändringsbudget för 2024 föreslagit att anslaget ökas med 900 000 000 kronor för att genomföra åtgärder som stärker den militära förmågan (prop. 2023/24:99).

I denna proposition föreslås att regeringen bemyndigas att skänka försvarsmateriel till Ukraina (se anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*). Överföringen av materiel till Ukraina medför bl.a. kostnader för transport med tillhörande säkerhetsoperationer, iordningställande och stöd till underhåll av materielen. Det är angeläget att detta kan genomföras skyndsamt. Anslaget bör därför ökas med 894 000 000 kronor.

För att iordningställa och vidmakthålla den materiel som föreslås skänkas behöver även beställningar göras som medför ekonomiska åtaganden kommande år. Dessa beställningar bedöms inte rymmas inom det befintliga bemyndigandet. Bemyndigandet bör därför ökas med 1 285 019 000 kronor. Ökningen av bemyndigandet medför behov av framtida anslag 2025–2031.

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 2 641 019 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* ökas med 400 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för utgifter avseende avgifter och bidrag till Natos militära verksamhet och kapacitetshöjande bilaterala och multilaterala stöd.

Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2024 – Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina ökades anslaget med 899 000 000 kronor för bidrag till fonder och bilaterala och multilaterala donationsprojekt som länder inom EU och Nato har upprättat i syfte att stödja Ukraina (prop. 2023/24:76, bet. 2023/24:FiU33, rskr. 2023/24:145). Regeringen har även i propositionen Vårändringsbudget för 2024 föreslagit att anslaget ökas med 471 000 000 kronor bl.a. för att bidra ekonomiskt till att stärka det ukrainska luftförsvaret (prop. 2023/24:99).

Ukraina har fortfarande behov av stöd i form av ekonomiska bidrag till de fonder och bilaterala och multilaterala donationsprojekt som länder inom EU och Nato har upprättat i syfte att stödja Ukraina. De aktiviteter som avses finansieras med dessa bidrag syftar till att utveckla den ukrainska försvarsförmågan, och det är av stor vikt att Sverige skyndsamt kan fortsätta bidra ekonomiskt till dessa fonder och projekt. Anslaget bör därför ökas med 400 000 000 kronor.

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 49 821 000 000 kronor.

Vidare har regeringen ett bemyndigande att under innevarande år besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 181 867 492 000 kronor 2025–2034.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av artilleriammunition, utrustning för satellitkommunikation, pansarbandvagn 302 med ammunition samt stridslednings- och luftbevakningsflygplan ASC 890, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 9 681 185 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2024 besluta om försäljning av jaktrobotar av typen Rb 99 (AMRAAM) till Amerikas förenta stater som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om 854 509 000 kronor.

Anslaget 1:3 *Anskaffning av material och anläggningar* ökas med 1 046 148 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 191 357 038 000 kronor 2025–2034.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar.

Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2024 – Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina ökades anslaget med 1 194 000 000 kronor för att kunna ersätta delar av den materiel motsvarande det som i propositionen föreslogs skänkas till Ukraina och bemyndigandet ökades med 4 317 492 000 kronor (prop. 2023/24:76, bet. 2023/24: FiU33, rskr. 2023/24:145). Regeringen har även i propositionen Vårändringsbudget för 2024 föreslagit att anslaget minskas med 745 000 000 kronor och att bemyndigandet ökas med 1 225 000 000 kronor (prop. 2023/24:99).

Ukraina har efterfrågat stöd i form av försvarsmateriel, bl.a. ammunition, luftförsvar, bepansrade fordon, luftvärnssystem och robotar. Försvarsmakten har på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur ett fortsatt substantiellt stöd till Ukraina kan utformas (Fö2024/00382). Vidare har Försvarsmakten lämnat förslag om stöd inom luftförsvarsområdet (Fö2024/00072). Stöd med stridslednings- och luftbevakningsflygplan är centralt då denna typ av flygande system bidrar till god omvärlds-uppfattning, såväl i luften som till sjöss. Försvarsmakten har uppgett att myndigheten kan avvara den ovan nämnda materielen under en begränsad tid, men att det i vissa fall krävs särskilda åtgärder för att kompensera för den materiel som överläts till Ukraina.

Amerikas förenta stater har ett program för återköp av äldre versioner av jaktrobotar av typen Rb 99 (AMRAAM) från ett annat land mot att det landet snabbt återanskaffar nya jaktrobotar från Amerikas förenta stater. Programmet syftar till att donera de återköpta robotarna av äldre version till Ukraina för att skyndsamt stärka det ukrainska luftförsvaret. Intäkterna från försäljningen avses redovisas mot inkomsttitel och anslaget avses tillföras medel för att möjliggöra återköpet av nya jaktrobotar.

Sverige har ett utrikes- och säkerhetspolitiskt intresse av att tillhandahålla den efterfrågade materielen till Ukraina. Sverige bör därför bistå Ukraina med den materiel som Försvarsmakten bedöms kunna avvara.

Enligt 8 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta om överlåtelse av lös egendom om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar eller om den inte anskaffats med statens medel. Den aktuella försvarsmaterielen behövs för statens verksamhet, men bedöms tillfälligt kunna avvaras som stöd till Ukraina. För att regeringen ska kunna skänka materielen krävs därför riksdagens bemyndigande.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av artilleriammunition, utrustning för satellitkommunikation, pansarbandvagn 302 med ammunition samt stridslednings- och luftbevakningsflygplan ASC 890, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 9 681 185 000 kronor. Regeringen bör även bemyndigas att under 2024 besluta om försäljning av jaktrobotar av typen Rb 99 (AMRAAM) till Amerikas förenta stater som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om 854 509 000 kronor.

Med hänsyn till Försvarsmaktens behov och det säkerhetspolitiska läget är det av stor betydelse att delar av den materiel som föreslås skänkas till Ukraina skyndsamt kan ersättas med motsvarande materiel. I syfte att kompensera för den förmåga som stridslednings- och luftbevaknings-

flygplanen ASC 890 utgör anser regeringen att ett stridslednings- och luftbevakningsflygplan av typen S 106 bör anskaffas. Vidare avser regeringen att vidta åtgärder i syfte att tidigarelägga leveransen av redan beställda stridslednings- och luftbevakningsflygplan av samma typ. Anslaget bör därför ökas med 1 046 148 000 kronor.

För att kunna ersätta den materiel som nu föreslås skänkas till Ukraina eller säljas till Amerikas förenta stater med motsvarande materiel behöver även beställningar som medför ekonomiska åtaganden kommande år göras. Bemyndigandet bör därför ökas med 9 489 546 000 kronor. Ökningen av bemyndigandet medför behov av framtida anslag 2025–2030.

Utförelse av försvarsmateriel som utgör krigsmateriel enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel kräver tillstånd enligt samma lag.

1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 379 158 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:9 *Totalförsvarets forskningsinstitut* ökas med 9 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har genom sin kompetens möjlighet att genomföra insatser som stärker Ukrainas totalförsvarsförmåga. Myndigheten avser att bistå Ukraina med att etablera ett försvarsforskningsinstitut och genomföra insatser för metodutveckling inom prognostisering. Anslaget bör därför ökas med 9 000 000 kronor.

3.2 Konsekvenser för statens budget

De förslag som lämnas i denna proposition innebär att anvisade medel sammantaget ökar med 2,3 miljarder kronor 2024. De ökade utgifterna beräknas försämra statens finansiella sparande med 2,3 miljarder kronor och öka statens lånebehov med motsvarande belopp. De föreslagna förändringarna av beställningsbemyndigandena för anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* medför ökade utgifter. Anslagen beräknas behöva öka med totalt 10,8 miljarder kronor 2025–2031. De ökade utgifterna beräknas försämra statens finansiella sparande med 1,9 miljarder kronor 2025, 1,5 miljarder kronor 2026, 1,9 miljarder kronor 2027, 1,8 miljarder kronor 2028, 2,1 miljarder kronor 2029, 1,5 miljarder kronor 2030 och 0,0 miljarder kronor 2031. Statens lånebehov beräknas öka med motsvarande belopp.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 maj 2024

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Billström, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Roswall, Forssmed, Tenje, Slottner, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestrand, Brandberg, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsråden Wykman, Jonson

Regeringen beslutar proposition 2023/24:155 Extra ändringsbudget för 2024 – Ytterligare försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina